

Internetconsultatie wetsvoorstel Loting

Anneloes Verhoeven – van Woerden, senior beleidsmedewerker onderwijs en juridische zaken, Vereniging Hogescholen

Ter uitvoering van de motie van Paternotte en Van der Molen over de invoering van loting in het hoger onderwijs heeft het ministerie van OCW met spoed een wetsvoorstel gelanceerd en voor internetconsultatie open gesteld. De Vereniging Hogescholen heeft de volgende reactie op het betreffende wetsvoorstel.

Alle selectiemethoden, inclusief loting, hebben voor- en nadelen als het gaat om kansgelijkheid, de juiste student op de juiste plaats en daarmee de kwaliteit van het onderwijs. Bij gewogen loting geldt bijvoorbeeld dat scholieren met toegang tot veel bijlessen of eindexamentraining een voordeel hebben, en ongewogen loting gaat voorbij aan de idee van de juiste student op de juiste plaats. De gewogen loting is afgeschaft, omdat hierin te weinig aandacht was voor de achtergrond, talenten en motivatie van aanstaande studenten. Deze aspecten krijgen wel aandacht bij kwalitatieve selectiemethoden waar opleidingen sindsdien mee werken.

De VH ziet positieve aspecten van loting als toevoeging aan het selectie-instrumentarium voor de opleidingen. Er wordt meer maatwerk mogelijk gemaakt. De VH steunt daarom het voorstel om loting als mogelijkheid op te nemen in de WHW. Evenals in de reactie van de Vereniging van Universiteiten te lezen valt,¹ is het voor de VH een nadrukkelijke voorwaarde dat loting en selectie ook als combinatie dan wel als mengvorm mogelijk worden gemaakt. De concept Memorie van Toelichting sluit dit echter uit. Dat lijkt op gespannen voet te staan met de tekst van het wetsvoorstel zelf: daar is wel ruimte voor het combineren van loting en selectie.

Om te kunnen zorgen dat iedereen een kans maakt, en met oog op het principe van de juiste student op de juiste plaats, zien de hogescholen daarom graag de mogelijkheid van een combinatie van selectie en loting terug in deze wet én de Memorie van Toelichting. Opleidingen, elk met hun specifieke curriculum, groep aspirant-studenten en selectiecriteria, moeten goed kunnen afwegen wat de meest passende vorm van selectie voor hun opleiding is. Selectie op grond van kwalitatieve criteria, loting, of een combinatie of mengvorm van die twee, het moet allemaal tot die mogelijkheden behoren.

Het is belangrijk kennis te hebben van de manier waarop selectiemethoden werken, zodat deze gericht ingezet kunnen worden. De VH zet daarom in op kennisdeling en het uitwisselen van good practices. Zo organiseert de VH in november 2020 een kennisdelingssessie en zal aansluiting worden gezocht bij de Expertgroep toegankelijkheid hoger onderwijs (ETHO) van NRO.

---

¹ Een combinatie van selectie en loting zou op twee manieren kunnen worden ingezet:

1. Een variant waarbij eerst een deel van de studenten wordt geselecteerd, en daarna een deel wordt geloot. Dat model gaat uit van selectie van de best en slechtst scorende aanmelders, en loting voor de middengroep. Daarmee kan een opleiding zorgen dat aspirant-studenten die erg goed scoren op selectiecriteria of minder goed scoren op selectiecriteria via selectie worden in- of uitgeselecteerd, en de aspirant-studenten die gemiddeld scoren op de selectiecriteria op basis van loting worden geselecteerd.
2. Een selectievariant waarbij een vast percentage van de plaatsingsbewijzen via selectie wordt toebedeeld, en de resterende plaatsingsbewijzen via loting worden vergeven. Deze variant staat toe dat deelnemers opteren voor alleen deelnemen aan loting i.p.v. deelnemen aan selectieactiviteiten (en daarna eventueel meeloten indien niet direct geplaatst). Deze variant kan zinvol zijn voor opleidingen die weliswaar instrumenten hebben die goed in staat zijn om de best scorenden te identificeren, maar waar een vermoeden van zelfselectie bestaat onder groepen studenten. Daarnaast kan deze variant zinvol zijn voor opleidingen die willen onderzoeken of nieuwe of aangepaste selectie-instrumenten het beoogde effect hebben.